

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 714/2016-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. februára 2017 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Rudolfa Tkáčika o sťažnosti mesta Tvrdošín, Trojičné námestie 185/2, Tvrdošín, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 140/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo mesta Tvrdošín na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 140/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 140/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Mestu Tvrdošín priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť mestu Tvrdošín trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristoti eur a šesťnásť centov) na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 714/2016-12 z 18. októbra 2016 prijal na ďalšie konanie sťažnosť mesta Tvrdošín, Trojičné námestie 185/2, Tvrdošín (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietalo porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 140/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Následne ústavný súd 29. novembra 2016 vyzval okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 14. decembra 2016. V jeho prílohe sa nachádzalo vyjadrenie predsedníčky okresného súdu s chronológiou

úkonov okresného súdu i účastníkov v napadnutom konaní, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

Úkony Okresného súdu Dolný Kubín:

- 27. mája 1997 – bol doručený okresnému súdu návrh na vypratanie nehnuteľnosti spolu s návrhom na vydanie predbežného opatrenia, ktorý bol zaregistrovaný pod sp. zn. 6 C 383/97,

- 6. júna 1997 – bol pripojený spis sp. zn. 4 C 209/99,

- 21. júla 1997 – uznesením okresného súdu bol návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietnutý, pričom po podaní odvolania Krajský súd v Žiline uznesenie okresného súdu potvrdil, a to uznesením sp. zn. 5 Co 1177/97 z 28. augusta 1997, spis bol vrátený na ďalšie konanie okresnému súdu 28. októbra 1997,

- 9. mája 2001 – súd požiadal Okresný úrad Tvrdošín, katastrálny odbor, o zaslanie potrebných listín,

- 21. júna 2001 – pojednávanie, odročené na 26. jún 2001 za účelom vyhlásenia rozsudku,

- 26. júna 2001 – okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým návrh zamietol, proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a spis bol 7. septembra 2001 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline,

- 4. októbra 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu spolu s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 2270/01 z 31. júla 2002, ktorým bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie,

- 25. októbra 2002 – okresný súd požiadal Katastrálny úrad Žilina, Správu katastra Tvrdošín, o podanie správy,

- 23. januára 2003 – pojednávanie, odročené na neurčito za účelom vypracovania písomného rozhodnutia o pristúpení ďalšieho účastníka na strane žalovaného,

- 21. marca 2003 – okresný súd uznesením prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C 234/2002, na základe podaného odvolania bol spis 7. mája 2003 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie,

- 29. júla 2003 – Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 8 Co 131/03 konanie o odvolaní žalovaného v 2. rade zastavil a uznesenie okresného súdu z 21. marca 2003 potvrdil,

- 8. augusta 2005 – bol pripojený rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté v konaní sp. zn. 7 C 234/2002, a následne uznesením z 3. októbra 2005 bolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní sp. zn. 6 C 383/97,

- 3. októbra 2005 – okresný súd uznesením konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil,

- 24. januára 2006 – pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu zmeny právneho zástupcu sťažovateľa deň pred určeným termínom pojednávania na 9. marec 2006, následne bolo toto pojednávanie tiež odročené z dôvodu ospravedlnenej neúčasti právneho zástupcu sťažovateľa na 27. apríl 2006,

- 27. apríla 2006 – pojednávanie, odročené na neurčito (vznesená námietka zaujatosti sťažovateľom) za účelom predloženia spisu odvolaciemu súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti, spis bol 27. júna 2006 vrátený späť okresnému súdu bez rozhodnutia o námietke zaujatosti (z dôvodu neprihliadania na ňu, keďže bola vznesená zjavne oneskorene),

- 21. augusta 2006 – pojednávanie, ktoré bolo odročené na 14. september 2006 pre ospravedlnenú neúčast' právneho zástupcu sťažovateľa,

- 14. septembra 2006 – pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom zistenia stavu konania vo veci rozhodovania o dovolaní v konaní vedenom na tom istom súde pod sp. zn. 7 C 234/2002,

- 14. novembra 2006 – okresný súd uznesením konanie prerušil až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 3 C 199/2006.

V súvislosti s prechodom výkonu súdnictva na novozriadený okresný súd na základe zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmenách iných zákonov, bola predmetná vec odovzdaná na vybavenie okresnému súdu, kde jej bola pridelená nová spisová značka 2 C 140/2008.

Úkony okresného súdu:

- 22. februára 2008 – okresný súd požiadal Okresný súd Dolný Kubín o zapožičanie spisu sp. zn. 3 C 199/2006,

- 9. júna 2008 – okresný súd opätovne požiadal o zapožičanie spisu Okresného súdu Dolný Kubín a zároveň požiadal Správu katastra Tvrdošín o zaslanie listu vlastníctva,

- 18. júna 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 15. júl 2008, ktoré bolo odročené z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalovaného o odročenie pre čerpanie riadnej dovolenky na 7. august 2008, okresný súd uznesením z 15. júla 2008 pripustil do konania ďalšieho účastníka na strane žalovaného,

- 15. júla 2008 – okresný súd uznesením rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, proti ktorému boli podané odvolania, a preto bol termín pojednávania určený na 7. august 2008 zrušený, spis bol 20. augusta 2008 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o podaných odvolaniach,

- 26. septembra 2008 – spis bol vrátený okresnému súdu spolu s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 263/2008 z 22. septembra 2008, ktorým bolo odmietnuté odvolanie odporcov v 1. a 2. rade proti uzneseniu okresného súdu z 15. júla 2008, a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 264/2008 z 22. septembra 2008 bolo uznesenie okresného súdu zmenené tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý,

- 10. novembra 2008 – pojednávanie, odročené na neurčito s tým, že účastníkom konania bola poskytnutá lehota na podanie odvolania proti uzneseniu, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaných na prerušenie konania,

- 30. decembra 2008 – spis bol predložený Krajskému súdu v Žiline, ktorý uznesením sp. zn. 9 Co 383/2008 z 31. marca 2009 uznesenie okresného súdu o neprerušení konania potvrdil, spis bol vrátený okresnému súdu 11. mája 2009,

- 18. mája 2009 – okresnému súdu doručené dovolanie žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 393/2008 z 31. marca 2009,

- 26. septembra 2009 – spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o podanom dovolaní,

- 19. októbra 2009 – spis vrátený okresnému súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Cdo 185/2009 z 9. októbra 2009 dovolanie žalovaných v 1. a 2. rade odmietol,

- 9. decembra 2009 – pojednávanie odročené na 20. január 2010 z dôvodu práceneschopnosti žalovaného a právneho zástupcu žalovaného,

- 20. januára 2010 – pojednávanie bolo opätovne odročené na základe žiadosti právneho zástupcu žalovaného z dôvodu jeho práceneschopnosti a taktiež práceneschopnosti žalovaného na 24. február 2010,

- 24. februára 2010 – pojednávanie bolo odročené na 24. marec 2010 pre práceneschopnosť žalovaného a aj právneho zástupcu žalovaného,

- 24. marca 2010 – pojednávanie bolo odročené na 21. apríl 2010 pre práceneschopnosť žalovaného,

- 21. apríla 2010 – pojednávanie, na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému podali žalovaní odvolanie, spis bol 9. septembra 2010 predložený Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o odvolaní,

- 13. apríla 2012 – spis bol vrátený okresnému súdu, Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 7 Co 264/2010 z 20. marca 2012 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

- 6. februára 2013 – pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu procesného rozhodnutia o návrhu žalovaných na prerušenie konania,

- 28. februára 2013 – okresný súd uznesením konanie prerušil až do právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7 C 9/2011 (rozhodnutia o návrhu na obnovu konania),

- 18. júla 2013, 1. októbra 2013, 3. januára 2014, 4. februára 2014, 21. marca 2014, 27. mája 2014, 27. augusta 2014, 16. januára 2015, 30. apríla 2015, 30. júna 2015, 1. júla 2015, 9. novembra 2015 bol priebežne zisťovaný stav konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 7 C 9/2011,

- 19. novembra 2015 – Okresný súd Dolný Kubín doručil okresnému súdu právoplatné rozhodnutie vo veci sp. zn. 7 C 9/2011,

- 14. septembra 2016 – pojednávanie, na ktorom súd uznesením konanie vo veci zastavil pre späťvzatie návrhu sťažovateľom a zároveň rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov konania,

- 19. októbra 2016 – nadobudnutie právoplatnosti uznesenia vo výroku o zastavení konania,

- 27. októbra 2016 – právny zástupca sťažovateľa podal odvolanie proti výroku o trovách konania, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté.

Tieto skutočnosti týkajúce sa priebehu napadnutého konania zistil ústavný súd zo súdneho spisu, ktorý mu bol zapožičaný 14. decembra 2016.

Predsedníčka okresného súdu v podstatnom k veci uviedla, že *„v súčasnosti je konanie právoplatne skončené. Uznesenie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť 19.10.2016. V súčasnej dobe sa rozhoduje o trovách konania... Na dĺžku konania mal v podstatnej miere vplyv - postup účastníkov konania, ktorí využívaním svojich procesných práv (návrh na zmenu - zámenu účastníkov konania, návrh na vydanie predbežného opatrenia, odvolania sa proti každému rozhodnutiu súdu, námietky proti konajúcemu sudcovi, ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní - PN zástupcu žalovaného a právneho zástupcu žalovaného), podstatne predlžovali konanie. Zároveň bolo konanie prerušené uznesením zo dňa 28.2.2013 až do novembra 2015, kedy skončilo konanie vedené na Okresnom súde Dolný Kubín 7C 9/2011 - rozhodnutie o návrhu na obnovu konania. Otázka vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania, bola prejudiciálnou otázkou pre posúdenie tohto sporu, t.j. dôvodnosti vypratania nehnuteľností zo strany žalovaných, a preto podľa názoru súdu išlo o vec skutkovo a právne zložitú - vyžadujúcu si rozsiahle dokazovanie.“*

Predsedníčka okresného súdu v závere svojho vyjadrenia vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Právny zástupca sťažovateľa na písomnú výzvu zasielanú 15. decembra 2016 a doručенú mu 20. decembra 2016, či súhlasí s upustením od verejného pojednávania vo veci, nereagoval, hoci lehota na vyjadrenie mu uplynula v zmysle zasielanej výzvy

3. januára 2017. Nebolo ho možné ani opakovane zastihnúť telefonicky a nereagoval ani na výzvu zaslanú mu 16. februára 2017 emailom. Ústavný súd vychádzajúc zo správania právneho zástupcu sťažovateľa usúdil, že nemá záujem na verejnom prerokovaní veci a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzali zbytočným priet'ahom, konali hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je s'ťažovateľ v procesnej pozícii žalobcu „o vypratanie nehnuteľnosti“, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, hoci pripúšťa, že dĺžka napadnutého konania bola čiastočne závislá od skutkovej, ako aj právnej náročnosti prerokovávanej veci.

Ústavný súd však poukazuje na skutočnosť, že ani zložitost' sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za prieťahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu (mutatis mutandis I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03).

Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľ významne neprispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania a v priebehu konania poskytol primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas.

Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv s'ťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že napadnuté konanie pôvodne začalo na Okresnom súde Dolný Kubín 27. mája 1997. Na Okresnom súde Dolný Kubín prebiehalo toto konanie pod sp. zn. 5 C 383/1997, a to až do 31. decembra 2007, keď v rámci transformácie súdnictva na základe zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmenách iných zákonov, výkon súdnictva v tejto veci prešiel od 1. januára 2008 na okresný súd ako novovzniknutý súd.

Ústavný súd namietané konanie posudzoval ako celok, t. j. vrátane obdobia, v ktorom bol vo veci príslušný konať Okresný súd Dolný Kubín, teda od 27. mája 1997. Vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej súčasťou prechodu výkonu súdnictva je

aj prenesenie zodpovednosti za priet'ahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na súd nadobúdajúci (napr. IV. ÚS 218/08, III. ÚS 38/2010, III. ÚS 76/2010).

Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že konanie je poznačené zbytočnými priet'ahmi.

Už samotný fakt, že napadnuté konanie nie je ani po 19 rokoch právoplatne skončené (hoci okresný súd už rozhodol uznesením zo 14. septembra 2016 o zastavení konania a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. októbra 2016), pretože konanie nie je právoplatne skončené v časti trov, je samo osebe dostatočným základom pre vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa. Navyše, v čase doručenia sťažnosti, t. j. 13. septembra 2016, trvalo ešte aj konanie vo veci samej.

Ústavný súd preto v okolnostiach veci nepovažuje za nevyhnutné hodnotiť jednotlivé úkony okresného súdu a jeho procesný postup. Na účely svojho rozhodnutia sa ústavný súd obmedzil len na poukázanie na niektoré nedostatky v postupe okresného súdu, ktoré mali za následok doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Okresný súd bol dvakrát v priebehu konania bezdôvodne nečinný, a to od vydania rozhodnutia o predbežnom opatrení z 21. júla 1997 do 9. mája 2001, keď okresný súd požiadal Okresný úrad Tvrdošín, katastrálny odbor, o zaslanie potrebných listín, a ďalej od vrátenia spisu spolu so zrušujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline 13. apríla 2012 do 6. februára 2013, keď sa uskutočnilo pojednávanie ako ďalší relevantný úkon vo veci.

Pokiaľ ide o časté využitie opravných prostriedkov účastníkmi napadnutého konania proti jednotlivým procesným rozhodnutiam okresného súdu v napadnutom konaní (námietky zaujatosti, odvolania a dovolania proti rozhodnutiam o návrhu na prerušenie konania), ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou

preto dobu potrebnú na rozhodnutie o opravných prostriedkoch účastníkov zohľadnil pri posúdení postupu okresného súdu.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (napr. III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03, II. ÚS 3/00, I. ÚS 214/06).

V súvislosti s priebehom napadnutého konania pred okresným súdom je potrebné poukázať tiež na to, že výsledok napadnutého konania bol závislý od konania, ktorého predmetom bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o ktorých vypratanie išlo v napadnutom konaní. V obdobiach od 21. marca 2003 do 8. augusta 2005 a od 28. februára 2013 do 19. novembra 2015 v napadnutom konaní existovala zákonná prekážka v konaní, pretože v tomto období bolo napadnuté konanie prerušené.

Vychádzajúc z uvedeného, teda zistenej nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní, najmä však z celkovej dĺžky napadnutého konania, ktorá ja sama osebe dôkazom neefektívneho postupu, ústavný súd nemohol považovať postup okresného súdu za súladný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, preto dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, okresnému súdu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 2 C 140/2008 konal bez zbytočných prietahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľa právoplatne v časti trov konania skončená (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 20 000 €, ktoré odôvodnil pretrvávajúcim stavom právnej neistoty *„do tej miery, že naše právo na súdnu ochranu sa stáva iluzórnym právom“*.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa, skutočnosť, že okresný súd vo veci samej už právoplatne rozhodol, a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd majúci na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 4 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúcich z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2015 v sume 858 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 143 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu po 8,58 € za dva úkony podľa vyhlášky vykonané v roku 2016.

Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v celkovej sume 303,16 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 255 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017

